

Focus op innovatie & arbeid

juli 2011

Werkbaar beroep?

De werkbaarheid of de kwaliteit van de jobs van kortgeschoolde arbeiders is sinds 2004 verbeterd. Dat komt omdat in 2010 meer kortgeschoolde arbeiders een job hebben die leerkansen biedt. Toch blijft de kloof met andere beroepsgroepen erg groot. Kortgeschoolde arbeiders komen immers vaker in routinejobs met weinig leer-kansen terecht.

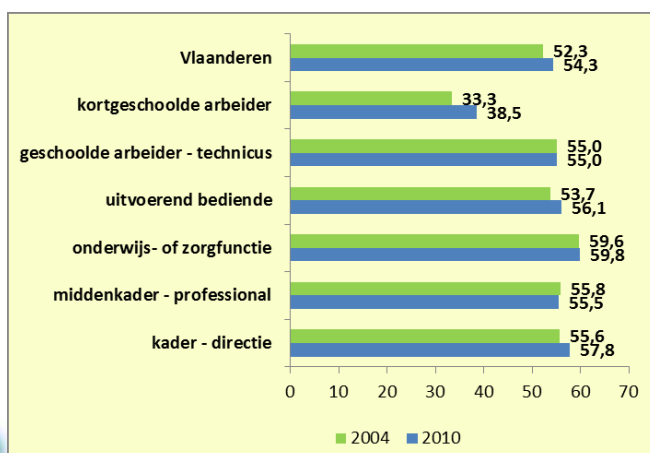
Het plaatje voor kader- en directieleden ziet er helemaal anders uit. Van problemen op het vlak van leermogelijkheden is hier nauwelijks sprake. Het werk is meestal boeiend en motiverend. Daartegenover staat echter dat veel kader- en directieleden door de hoge werkdruk kampen met werkstress en problemen om werk en privé in balans te houden.

De Stichting Innovatie & Arbeid heeft voor zes beroepsgroepen de informatie uit de werkbaarheidsmonitor 2010 verder geanalyseerd.

Kortgeschoolde arbeiders op weg naar meer werkbaarheid

In 2010 heeft 38,5% van de kortgeschoolde arbeiders werkbaar werk. Dat is beter dan in 2004 (33,3%) omdat meer kortgeschoolde arbeiders vandaag een job hebben met leerkansen. Toch heeft nog altijd bijna de helft (47,1%) van deze arbeiders een job die onvoldoende leermogelijkheden biedt. Bij de andere beroepsgroepen ligt dat cijfer beduidend lager (zie tabel 1). Hierdoor blijft de werkbaarheidsgraad van de kortgeschoolde arbeiders (38,5%) nog ver onder het Vlaamse gemiddelde (54,3%). Investeren in bijscholing, werken aan meer autonomie en afwisseling in het werk kunnen ervoor zorgen dat de werkbaarheid van hun jobs beter aansluit bij die van de andere beroepsgroepen.

Figuur 1 Werkbaarheidsgraad 2004-2010 naar beroepsgroep (%)

Kader- en directieleden

Tussen 2004 en 2010 is de werkbaarheidssituatie van kader- en directieleden nauwelijks gewijzigd. Enerzijds zien we een grote groep met motiverend werk dat veel leer- kansen biedt; Anderzijds worden heel veel kader- en directieleden geconfronteerd met werkstress (33,8%) en problemen om werk- en privé in evenwicht te houden (24%). De hoge taakeisen en het werken tegen strakke deadlines zijn daar uiteraard niet vreemd aan. Uit de werkbaarheidsenquête blijkt bijvoorbeeld dat meer dan de helft (53,4%) onder hoge werkdruk moet presteren en dat meer dan een derde (36,7%) emotioneel belastend werk heeft. Het temperen van de arbeidsbelasting is hier dan ook aandachtspunt nummer één om die jobs werkbaar te houden.

Tabel 1 Werkbaarheidsindicatoren 2004-2007 naar beroepsgroep (%)

	werkstress		motivatieproblemen		onvoldoende leermogelijkheden		problemen werk-privé-combinatie	
	2004	2010	2004	2010	2004	2010	2004	2010
Vlaanderen	28,9	29,8	18,7	16,6	22,6	18,2	11,8	10,6
kortgeschoolde arbeider	30,8	30,0	30,4	26,9	52,3	47,1	9,5	8,4
geschoolde arbeider - technicus	23,5	24,3	20,8	20,7	26,4	24,6	8,3	7,7
uitvoerend bediende	26,7	28,0	20,3	18,3	24,0	17,6	9,5	8,3
onderwijs- of zorgfunctie	31,3	33,2	9,8	8,0	9,7	7,9	13,0	11,7
middenkader - professional	33,6	34,9	14,0	12,5	5,6	4,5	17,6	15,2
kader - directie	34,2	33,8	8,6	8,6	2,5	1,9	24,3	24,0

Leeswijzer: cijfers die groen ingekleurd zijn wijzen op een statistisch significant verschil tussen 2004 en 2010.

Meer beroepsgroepen nader bekeken

Ook voor de geschoolde arbeiders, de uitvoerende bedienden, de zorg- en onderwijsfuncties, en de middenkaders/professionals werden de gegevens uit de werkbaarheidsmonitor nader geanalyseerd. Voor elk van die beroepsgroepen heeft de Stichting Innovatie & Arbeid een afzonderlijk dossier samengesteld. Daarin wordt de werkbaarheidssituatie (stress, motivatieproblemen, onvoldoende leermogelijkheden, problemen werk-privé-combinatie) van 2004 vergeleken met deze van 2010. Voor elke beroepsgroep worden de recentste cijfers (2010) ook vergeleken met het Vlaams gemiddelde. Verder wordt voor elke beroepsgroep geïllustreerd hoe verschillende risico's in de arbeidssituatie (werkdruk, emotionele belasting, onvoldoende taakvariatie, onvoldoende autonomie, onvoldoende steun directe leiding, belastende arbeidsomstandigheden) leiden tot problemen op het vlak van werkstress, motivatie, leermogelijkheden en werk-privé-balans.

Alle informatie over de werkbaarheidsmonitor vindt u op de www.werkbaarwerk.be. De documenten kunt u gratis downloaden. Over deze focus vindt u op de website meer in de technische nota 'Werkbaar werk bij zes beroepsgroepen: werknemers 2010' en de werkbaarheidsprofielen voor beroepsgroepen.

De Vlaamse werkbaarheidsmonitor is een initiatief van de Vlaamse sociale partners en werd ontwikkeld door Stichting Innovatie & Arbeid met de financiële steun van het Europees Sociaal Fonds.